

ומשה רבינו מסרב ועונה להקב"ה "איני יכול!" עצם תשובה זו היא מסירות נפש.

המדרש מוסיף ומוכיח ממקום נוסף שחיוב הכרת הטוב הוא עד כדי מסירות נפש: "וכן אתה מוצא באלהיו בשעה שהלך אצל צרפית האלמנה מת בנה, התחיל מתחנן ואומר 'הגם על האלמנה אשר אני מתגורר עמה הרעות להמית את בנה', וכתוב 'וישמע ה' בקול אלהיו ותשב נפש הילד'", גם אליהו מסר את נפשו על הכרת הטוב לאלמנה הצרפית, ומסירות הנפש היתה בכך שהטיח דברים כלפי הקב"ה "הרעות להמית את בנה", כביכול בא בטרוניה להקב"ה, מדוע עשה כך, כי מי שפותח פתח לחברו נפשו חייב לו.

תפלה בדרך מלחמה להבין את דרכי השי"ת

מו"ר הגרא"א דסלר זצ"ל (ממ"א ב עמ' 182) מבאר את תפלת אברהם אבינו על הצלת סדום, "ויגש אברהם ויאמר האף תספה צדיק עם רשע" (בראשית יח, כג), וכתב רש"י: "ויגש וכו' לכל אלה נגש אברהם לדבר קשות, לפיוס ולמלחמה", וכן הוסיף עוד (שם, כה) "חלילה לך מעשות כדבר הזה", וכתב רש"י: "חולין הוא לך". וכי איך אפשר להבין את תפלת אברהם באופן של מלחמה כביכול כלפי הקב"ה. וביאר עפ"י ד המהר"ל שבתפלת א"א היו ג' סוגי תפלה, תפלה בדרך קילוסין, תפלה בדרך פיוסין, ותפלה בדרך מלחמה, היינו סוג של תפלה שהיא טענה על הקב"ה מדוע עושה כך, אך אין אלו טענות כלפי הקב"ה, אלא אלו הן טענות כלפי עצמו שהוא אינו מבין את דרכי השי"ת, "חלילה לך - חולין הוא לך", שאם אינו מבין את דרכי הקב"ה, הרי לפי ההכרה שלו "חולין הוא לך".

אמנם, כדי שתהיה לאדם רשות לבוא עם סוג תביעות כאלו להקב"ה, על האדם להיות בעל מדרגה אמיתית שכל מחשבותיו ומעשיו הם כליל השלימות, ואין בהם נגיעה עצמית כלל, וכל שאיפותיו אך ורק לראות בכבוד ובקידוש שם שמים, ולנגד עיניו עומדת המחשבה איך למלא את עבודת ה' בשלימות הראויה, וכשחסר בכבוד שמים הרי הוא מצטער צער אמיתי על כך שחסר לו בהכרת יחוד ה'. רק אם יש באדם את השלימות הזאת, מותר לו לתבוע מהשי"ת שהנהגתו תהיה באופן שלא יהיו לו קושיות על הנהגת ה'. אבל אם האדם פגום בשלימותו, למחשבותיו ולמעשיו משתרבות נגיעות עצמיות, הוא חושב